

BÖLÜM 38

Kafatası, Boyun, Göz, Kulak, Burun, Sinus ve Diğer Yüz ve Boyun Yapılarındaki Bozukluklara Bağlı Başağrıları

38.a Servikojenik Başağrıları

Ömer KARADAŞ¹
Hakan Levent GÜL²

TANIM VE KLİNİK

1983 yılında Sjaastad, 1. Uluslararası Başağrısı Kongresinde “servikojenik başağrısı” isimlendirmesini kullanmış, 1987 yılında Servikojenik Başağrısı Uluslararası Çalışma Grubu(CHISG) kurulmuş, 1990 yılında servikojenik başağrısı diagnostik tanı kriterleri yayınlanmış, 2004 yılı Uluslararası Başağrısı Derneği sınıflamasında servikojenik başağrısı yerini almıştır. 2018 yılın-

da Başağrısı Bozukluklarının Uluslararası Sınıflaması-3 (ICHC-3) ile tanı kriterleri netleştirilmiştir.

Servikojenik başağrısı erişkin yaşlarda gözlenen, tek taraflı ve taraf değiştirmeyen, baş arka kısmı ve boyundan, kulak üzerine ve zygomatik bölgeye yayılan, mekanik olarak manevralar ile tetiklenebilen ve manevradan saniyeler - 30dk. sonra başlayıp, birkaç günden - haftalara dek süren sıkıştırıcı (nadiren zonklayıcı) ağrılar ile ka-

¹ Prof. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Tıp Fakültesi, Nöroloji AD.

² Doç. Dr., Rumeli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Medikal Park Hastanesi, Nöroloji Kliniği

mı (TENS) tedavisi ile ağrı sıklık ve şiddeti azaltılabilmektedir.

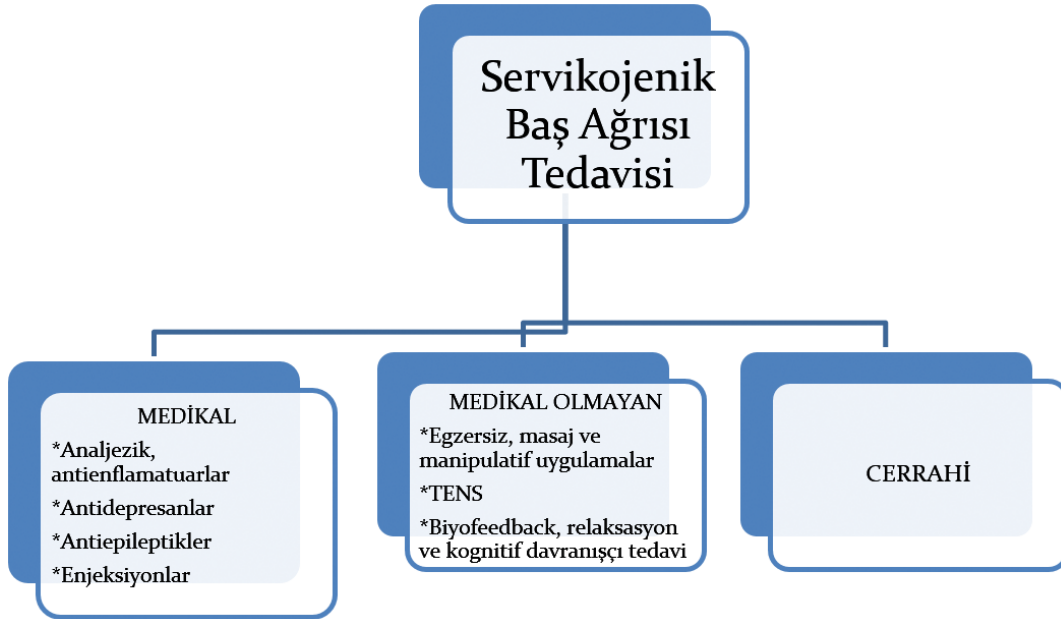
Biyofeedback, relaksasyon ve kognitif davranışçı tedavinin faydalı olduğuna dair veriler sınırlıdır.

Cerrahi Tedavi

İnvaziv yöntemler olarak; GON serbestleştirme operasyonları, nörektomiler, stabilizasyon ope-

rasyonları, radyo frekans termokoagülasyon ve dorsal kolumn elektrik stimülasyonu faydalı olabilmektedir.

Dirençli olgularda ve seçilmiş vakalarda Smith-Robinson operasyonu (dekompresyon-stabilizasyon operasyonu) faydalı olabilir. Birden fazla servikal spinal seviye lezyonu olan hastalarda, dorsal servikal laminoplasti operasyonu etkili olabilir.

KAYNAKLAR:

1. Sjaastad O, Saunte C, Hovdahl H, Breivik H, Grønbaek E. "Cervicogenic" headache. An hypothesis. Cephalalgia. 1983 Dec;3(4):249-56
2. Sjaastad O, Fredriksen TA, Pfaffenrath V. Cervicogenic headache: diagnostic criteria. Headache. 1990 Nov;30(11):725-6
3. Headache Classification Committee of the International Headache Society (IHS). The International Classification of Headache Disorders, 3rd edition. Cephalalgia 2018, Vol. 38(1) 1-211
4. İnan LE. Servikojenik Baş Ağrıları. Türkiye Klinikleri J Neurol-Special Topics 2008;1(1):60-6
5. Oqince M, Hall T, Robinson K, Blackmore AM. The diagnostic validity of the cervical flexion-rotation test in C1/C2 related cervicogenic headache. Man Ther 2007;12:256-62
6. Coskun O, Ucler S, Karakurum B, et al. Magnetic resonance imaging of cervicogenic Headache patients. Cephalalgia 2003;23:842-5
7. Sand T, Moll-Nilsen B, Zwart JA. Blinkreflex R2 amplitudes in cervicogenic headache, chronic tension type headache and migraine. Cephalalgia 2006;26:1186-91
8. Sand T, Zwart JA. Theblinkreflex in chronic tension-type headache, migraine and cervicogenic headache. Cephalalgia 1994;14:447-50

9. Bovim G. Cervicogenic headache: Studies on clinical, anatomical and differential diagnostic factors. Tapir, Trondheim, 1993
10. Sjaastad O, Fredriksen T.A, Bono G, Nappi G. Cervicogenic Headache, Basic Concepts. European Headache Federation. Smith-Gordon, London, 2003.
11. Grandhi RK, Kaye AD, Abd-Elseyed A. Systematic-Review of Radiofrequency Ablation and Pulsed Radiofrequency for Management of Cervicogenic Headaches. *CurrPainHeadacheRep*. 2018 Feb 23;22(3):18
12. Inan N, Yılmaz G, Surer H, et al. Is there a role for nitricoxide activity in cervicogenic headache. *FunctNeurol* 2007; 22:155-7
13. Drottning M, Staff PH, Sjaastad O. Cervicogenic headache (CEH) six years after whiplashinjury. *FunctNeurol* 2007;22:145-9
14. Evers S. Investigating prophylactic botulinum toxin A for chronic headache disorders. *Expert OpinInvestigDrugs* 2006 Oct; 15(10): 1161-6
15. Biondi DM. Cervicogenic headache: diagnostic evaluation and treatment strategies. *CurrPain-HeadacheRep*. 2001;5(4):361-8
16. Inan N, Ceyhan A, Inan L, Kavaklıoğlu O, Alptekin A, Unal N. C2/C3 nerve blocks and greater occipital nevre block in cervicogenic headache treatment. *Funct. Neurol*2001;16:239-43
17. Sjaastad O, Fredriksen TA, Stolt-Nielsen A, et al: Cervicogenic headache: A clinical review with special emphasis on therapy. *FunctionalNeurol* 1997;6:305-19
18. Jansen J, Sjaastad O. Cervicogenic headache: Long term prognosis after neck surgery. *Acta-NeurolScand* 2007;115:185-91